

KİŞİLERİN İZİNSİZ GÖRÜNTÜLERİNİN ALINMASININ TCK m. 134 ÇERÇEVESİNDE KORUNMASI

Yrd. Doç. Dr. Behiye EKER KAZANCI

GİRİŞ

Teknoloji çağı olarak da adlandırılan çağımızda her gün yeni bir teknoloji geliştirilmekte ve insanlığın hizmetine sunulmaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki, her teknik gelişme beraberinde bu gelişmeye bağlı yeni tehlikeleri de getirmektedir. Bu tehlikelerin çoğu başlangıçta bilinmemektedir. Ceza hukuku da bu beklenmeyen riskleri bertaraf edebilmek için değişiklikler yapmak ya da mevcut düzenlemeleri genişleterek uygulamak suretiyle bu tehlikeleri bertaraf etmeye çalışmak şeklinde bir tutum göstermektedir. Teknolojik yenilikler karşısında ceza hukukunda görülen genişleme yolundaki eğilimi verilebilecek en güzel örnek kendisini görüntünün korunması konusunda göstermektedir. Bu durum özellikle son yıllarda artan ve paparazzi olarak nitelendirilen gazetecilerin yeni teknolojik gelişmeleri kullanarak kişilerin izinsiz fotoğraflarını ya da video görüntülerini çekmek suretiyle özel hayatı ihlal etmelerinde kendisini göstermektedir.

Bu hususta Yeni Ceza Kanunumuzda getirilmiş olan TCK m. 134 hükmü çerçevesinde ne ölçüde koruma altına alındığı bu çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Bu incelemeyi yaparken karşılaştırmalı hukuktan ve özellikle Alman Hukukundan faydalanacağız. Zira Alman hukukunda konu ile ilgili olarak 29 Nisan 2004 tarihinde Federal Mecliste oybirliği ile Ceza Kanununa § 201 a maddesinin dahil edilmesine karar verilmiştir. Buna göre “kişilerin özel hayatlarını ihlal eden kimse bir yıla kadar hürriyeti bağlayıcı ceza veya para cezası ile cezalandırılacaktır. Bu düzenleme ışığında TCK m. 134’ün görüntünün korunması çerçevesinde ne şekilde değerlendirilmesi gerekliliği

• Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ele alınacaktır. Konu bu şekilde değerlendirilirken daha iyi anlaşılabilmesi adına öncelikle özel hayat kavramının ne olduğu genel olarak açıklanacak ve daha sonra kişinin görüntüsü üzerindeki hakkının ne şekilde anlaşılacağı üzerinde durulacaktır. Daha sonra kişinin görüntüsü üzerindeki hakkının TCK dışında ne şekilde korunduğunu açıkladıktan sonra, kişinin görüntüsü üzerindeki hakkının TCK'da ne şekilde korunduğu açıklanacak, bu açıklama yapılırken TCK m. 134 ayrıntılarıyla incelenecektir.

I. ÖZEL HAYAT KAVRAMI

A. GENEL OLARAK

Özel hayat kişilik hakları içerisinde özel bir öneme sahiptir ve demokratik bir hukuk devletinde vazgeçilmez nitelik taşımaktadır¹. Aynı zamanda özel hayat kişiliğin en temel çekirdeği olarak da kabul edilmektedir². Günümüz modern hukukunda kişi her yönüyle bir bütün olarak kabul edilmekte ve özel hayat da bu bütünün bir parçası olarak görülmektedir. Bu itibarla da bireye kişiliğini serbestçe geliştirebilmesi için kendisi ve yakınları ile baş başa kalabileceği, devletçe ya da özel kişilerce rahatsız edilmeyeceği özerk bir alanın sağlanması zorunludur³.

¹ Kişilik, kişiyi ve kişilik hakları ise kişi olması sebebiyle sahip olunan hakların tamamını ifade etmektedir. Bu anlamıyla kişilik hakları kişinin bedensel bütünlüğünü, sağlığını ve bunun yanında şeref, haysiyet, itibar, özel hayat, isim, görüntü ve bunlar üzerindeki hakları da kapsamına almaktadır. Bkz. **Serozan**, Rona, Kişilik Hakkının Korunması, MHAD, Yeni Ser Y.11, S. 14, 1977, s. 93; **Kaplan** İbrahim, Kişilik Haklarının Kitle Haberleşme Araçları Karşısında Korunması, AD, Y. 70, 1979, s. 201; **Danışman**, Ahmet, Ceza Hukuku Açısından Özel Hayatın Korunması, Konya 1991, s. 13; **Çeçen**, Anıl, İnsan Hakları, Ankara 1995, s. 48; **Şen**, Ersan, Devlet ve Kitle İletişim Araçları Karşısında Özel Hayatın Korunması, İstanbul 1996, s. 11; **Hafizoğulları**, Zeki, İnsan Hakkı Olarak Kişilik Hakkı ve Kişilik Haklarının Korunması, AÜHFD 1997, C. 46, S. 1-4, s. 3 vd; **Günay**, Erhan, Yayın Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı ve Basında Sorumluluk, Ankara 1999, s. 95; **Serdar**, İlknur, Radyo ve Televizyon Yoluyla Kişilik Hakkının İhlali ve Kişiliğin Korunması, Ankara 1999, s. 21.

² **Tezcan**, Durmuş, İnternet Karşısında Özel Hayatın Korunması ve Adli Yardımlaşma, İnternet Hukuku Sempozyumu, İzmir 2002, s. 531.

³ **Özbudun**, Ergun, Anayasa Hukuku Açısından Özel Haberleşmenin Gizliliği, AÜHF 50. yıl Armağanı, Ankara 1977, s. 265; **Öztürk**, Bahri, Ceza Kanunu Ön Tasarısı ve Hayatın Gizli Alanına ve Özel Hayata Karşı Suçlar, Manisa Barosu Dergisi, Y.6, S. 22, s. 34; **Donnelly**, Jack, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Çev: Mustafa Erdoğan, Levent Korkut, Ankara 1989, s. 74; **Öztürk**, Bahri, Özel Hayatın Gizliliği ve Arama,

Özel hayat kavramının temelinde bağımsızlık ve gizlilik kavramları bulunmaktadır. Birey ne şekilde yaşayacağını tercihlerini, davranış ve ilişkilerini kapsayan bir özgürlüğe sahip olma bakımından bağımsız olabilmelidir. Bu anlamda kabul edilen bağımsızlığın sonucu olarak özel hayat hem kamu makamlarına hem de diğer kişilere karşı güvence altına alınmıştır⁴.

İnsan hayatının iki temel yönü bulunmaktadır. Bunlardan ilki kimsenin bilmesinde ya da görmesinde sakınca bulunmayan hayatın genel yönü, diğeri ise hayatın herkes tarafından bilinmeyen özel yönüdür. Hayatın özel yönü ise özel hayat ve hayatın gizli alanı olmak üzere ikiye ayrılabilir⁵. Hayatın genel yönü, kişinin topluma açık ve toplumsal ilişkiler içinde gerçekleşmekte ve bu nedenle de koruma kapsamında bulunmamaktadır. Ancak bazı durumlarda kamuya açık bir alanda meydana gelmiş olsa da gizli olma niteliği devam edebilir.

Özel hayat alanı kişiden kişiye de değişmektedir. Kamuya mal olmuş kişiler bakımından özel hayat alanlarının önemli ölçüde daraldığını belirtmek gerekir. Zira bu kişilerin hayatları toplum tarafından bilinmek istenmektedir ve kamuya mal olmaları nedeniyle özel hayatlarına saygı isteme haklarının da önemli ölçüde daraldığı kabul edilmektedir⁶.

Özel hayatın nerede bitip nerede başladığının tespiti, özel hayatın genel hayattan nasıl ayrılacağı önemli bir sorundur. Bu konuda Alman Anayasa Mahkemesinin geliştirmiş bulunduğu kuşak teorisinden yararlanılabilir⁷. Bu teoriye göre hayat iç içe geçmiş kuşaklardan oluşmaktadır⁸. Merkezde çekirdek alan başka bir ifadeyle hayatın gizli alanı bulunmaktadır. Bu alanda bireyin hiç kimse ile paylaşmadığı en gizli duyguları, düşünceleri, ümitleri, korku ve düşünceleri bulunmaktadır. Bu kuşağı çevreleyen kuşakta belirli ölçüde korumadan yararlanılmaktadır ve bireyin özel yaşamı bulunmaktadır. Birey bu alandaki sınırlarını ancak en yakınlarına açmaktadır. Bu iki kuşağı

Manisa Barosu Dergisi, Y. 11, S. 41, 1992, s. 4; **Fendoğlu**, Hasan, Mevzuatımızda ve Önceki Hukukumuzda Özel Hayatın Korunması, DEÜHFD, S. 6-7, 1993, s. 103.

⁴ **Kaboğlu**, İbrahim, Özgürlükler Hukuku, İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı Üzerine Bir Deneme, İstanbul 1994, s. 164.

⁵ Bkz. **Günay**, s. 98.

⁶ **Gölcüklü**, Feyyaz/**Gözübüyük**, Şeref, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Ankara 1998, § 586; **Şen**, Özel Hayat, s. 237.

⁷ **Öztürk**, Arama, s. 7; **Beulke**, Werner, Strafprozessrecht, Heidelberg, 2001, s. 238.

⁸ **Geis**, Max-Emanuel, der Kernbereich des Persönlichkeitsrechts, JZ 1991, s. 112 vd.

çevreleyen üçüncü kuşakta ise hayatın genel alanı yer almakta ve herhangi bir korumadan yararlanmamaktadır⁹.

Özel hayat taşımış olduğu bu önem dolayısıyla korunmaktadır. Hem kamu hukuku hem de özel hukuk tarafından koruma altına alınmış, hem de birçok ulusal ve uluslararası düzenlemede yer verilmiştir. Ayrıca Anayasamızda da özel koruma altına alınmıştır. Anayasa “Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması” başlığı altında AY m.20’de “özel hayatın gizliliği”, m. 21’de “konut dokunulmazlığı ve m. 22’de “haberleşme hürriyeti”ne yer verilmiştir¹⁰. AY m. 20’de kişilere özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkı tanınmış ve bu hakkın gizliliğine dokunulamayacağı ifade edilmiştir.

B. KİŞİNİN GÖRÜNTÜSÜ ÜZERİNDEKİ HAKKI

Kişinin görüntüsü üzerindeki hakkı genel kişilik hakkının özel bir görünüş şeklini oluşturmaktadır. Bu hak her insanın, temel olarak kendi resmi üzerinde bunu kamuya yayma bakımından tam ve mutlak bir hakkının olması anlamına gelmektedir.

Görüntü hakkı anlamındaki görüntü sadece fotoğraf ya da film çekimlerini değil aksine bir kimsenin tanınmasını sağlayan her türlü temsili de kapsamaktadır. Bu bağlamda çizgi, karikatür, fotomontaj ve hatta dublör bile görüntü hakkı çerçevesinde kabul edilmektedir¹¹. Bu husus her şeyden önce sanatsal aktivite çerçevesinde gerçekleştirilen eserlerin kamuya duyurulması konusunda önem taşımaktadır¹².

Kamuya açmaya yönelik gösterilen rıza yalnızca görüntüde bulunan kimsenin bireysel olarak tanınabilir olması durumunda gereklidir¹³. Ancak kamuya mal olmuş kişilerin görüntülerinin yayınlanması bakımından daha

⁹ **İmre**, Zahit, Şahsiyet Haklarından Şahsın Özel Hayatının ve Gizliliklerinin Korunmasına İlişkin Meseleler, İÜHFMC C. 39, S. 1-4, s. 148; **Özbek**, Veli Özer, Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbiri Olarak Arama, Ankara 1999, s. 28.

¹⁰ **Tanör**, Bülent, Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi, İnsan Hakları, İstanbul 1998, s. 47; **Tanör**, Bülent/**Yüzbaşıoğlu**, Nemci, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, İstanbul 2001, s. 165; **Çeçen**, s. 26.

¹¹ **Elsner**, Joachim/**Mose**, Stefan, Stand Juni 1997, s. 1 vd.

¹² **Bartnik**, Marcel, Der Bildnisschutz im deutschen und französischen Zivilrecht, Düsseldorf 2004, s. 202.

¹³ **Legler**, Thomas, Das Recht am Eigenen Bild auf der Datenautobahn, Computer und Recht, CR 7/1998, s. 439 vd; **Dreier**, Thomas, in Dreier, Thomas/Schulze, Gernot, Urheberrechtsgesetz, 2. Auflage, München 2006, s. 1547.

geniş bir değerlendirme yapılmakta ve bu tür fiillere katlanmalarının zorunluluğu yönünde görüşler bulunmaktadır¹⁴. Bu çerçevede basının kamuyu bilgilendirme hakkı üzerinde de durulmalıdır. Özellikle magazin gazetecileri bakımından bu husus önem taşımaktadır. Ancak basının kamuyu aydınlatma fonksiyonu, görüş oluşturma, düşünce geliştirme ile magazin birbirine zıt kavramlar olmasını gerektirmez. Kamuoyunda görüş oluşturma sürecinde magazin de rolü yadsınmaz. Magazincilerin görüntünün korunması hakkı çerçevesindeki yerleri özellikle birkaç olay bakımından gündeme gelmiştir.

Öncelikle 31 Temmuz 1898 gecesini fotoğrafçıların Bismarck prensinin öldüğü odaya girerek magnezyum ışığında cenazenin ve odanın fotoğrafını çekmeleri hatırlanmalıdır. Birkaç gün sonra bazı gazetelerde “Bismarck’ın ölüm döşeginde çekilmiş tek fotoğrafı” şeklinde ilanlar verilmiştir. Bunun üzerine özel hukuk ve ceza hukuku boyutuyla bir çalışma yapılmış ve meydana gelen hadise tartışılmış, yetkisiz(izinsiz) görüntü almanın mevcut hukuki enstrümanlar yardımıyla cezalandırılmayacağını anlamışlardır¹⁵.

Ayrıca Galler Prensesi Diana’nın hayatına mal olan kazanın kendisini görüntü almak amacıyla takip eden paparazzi adı verilen magazin gazetecilerinin ısrarlı takibi sonucu gerçekleşmesi olayı da konunun tartışılmasına neden olmuştur. Aynı şekilde Monako Prensesi Caroline’nin fotoğraflarının paparazziler tarafından her yerde ve her zaman sürekli olarak çekilerek süredenen bir taciz altında kalması üzerine Alman Mahkemelerine başvurması ve bu durumun ulusal mahkemeler tarafından uygun bulunması üzerine AİHM’e Sözleşmenin özel yaşamı ve aile yaşamını koruyan 8. maddesine aykırı olduğu iddiasıyla başvurması sonucu konu tartışılmıştır. AİHM başvurucuyu

¹⁴ Bu husustaki görüşler bakımından bkz. **Prinz**, Mathias/**Peters**, Butz, Medienrecht- Die zivilrechtlichen Ansprüche, München 1999, no. 827; Ayrıca bkz. **Gemalmaz**, Burak, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin Özel Yaşam Hakkı Üzerine 1165 (1998) sayılı Kararı, in. Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Ankara 2007, s. 137.

¹⁵ **Koch**, Arnd, Strafrechtlicher Schutz vor unbefugten Bildaufnahmen Zur Einführung von §201a StGB, GA 2005, s. 590; Makalenin Türkçe çevirisi için bkz. **Koch**, Arnd, Hukuka Aykırı Resim Çekimlerine Karşı Ceza Hukuku Koruması- Alman Ceza Kanunu m. 201a-, Çev. Hakeri, Hakan, in. Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Ankara 2007, s. 203 vd.; **Dix**, Alexander, Das Recht am Eigenen Bild, ein Anachronismus im Zeitalter des Internet?, Lfd NRW Mediale Darstellung und Datenschutz 2001, s. 64; **Gerstenberg**, Kurt/**Götting**, Gerard in: Schricker, Gerhard (Hrsg.), Urheberrecht, München 2006, Anhang zu § 60 UrhG, Rz. 1 zu § 22 UG; **Sakowski**, Klaus, Recht am Eigenen Bild, Rechtliche Grundlage, http://www.sakowski.de/skripte/eig_bild.html, s. 1 vd.

haklı bulmuştur¹⁶. AİHM'e göre özel yaşam hakkı bireyi bir bütün olarak kapsamakta, her bireyin başkalarıyla olan ilişkilerinde bir dış müdahale olmaksızın kişiliğini geliştirmesini amaçlamaktadır. Bu itibarla da kamu alanında olsa bile bireyin özel yaşamı kapsamına girebilecek alanların bulunması mümkündür.

Mahkeme basında yayınlanan fotoğrafların sözleşmeyi ihlal edip etmediğini değerlendirirken, bu fotoğrafların özel mi yoksa kamusal meselelerle mi ilgili olduğuna bakmaktadır.

Ayrıca mahkemeye göre 8. maddenin amacı temelde her ne kadar bireyleri kamu makamlarının keyfi müdahalelerine karşı korumak olsa da bu negatif yükümlülüğe ek olarak özel yaşama etkili olarak saygı gösterilmesini sağlama şeklinde pozitif bir yükümlülüğü de bulunmaktadır. Bu yükümlülükler bireyler arası ilişkilerde bile özel yaşama saygı gösterilmesini güvence altına almayı içermektedir. Dolayısıyla devlet bir kişinin resminin başkalarının istismar edilmesine karşı da korumalıdır. Bu çerçevede devlet gerektiğinde bu hakkın ihlalini koruyabilmek amacıyla ceza kanunlarına hüküm de ihdas edebilir.

Ancak elbette ki özel yaşamın korunması m. 10'da güvence altına alınan ifade özgürlüğü ile denge içinde olmak zorundadır. Zira basın demokratik toplumlarda esaslı bir rol oynamaktadır. Basın başkalarının haklarına ve şöhretlerine saygı duymak ve bu nedenle belirli sınırları aşmamak zorundadır; ancak görevi kamu yararının bulunduğu bütün meselelerde bilgi ve fikir vermektir. Mahkeme her zaman basındaki fotoğrafların ya da haberlerin genel yarar tartışmasına katkısı üzerinde durmaktadır¹⁷.

Mahkeme örneğin politikacıların görevlerinin ifasıyla ilgili olup demokratik toplumdaki bir tartışmaya katkı yapar nitelikteki gerçeklerin haber yapılması ile herhangi bir resmi görev ifa etmeyen bir bireyin özel yaşamının ayrıntılarının haber yapılması arasında temel bir farklılığın olması gerektiğini düşünmektedir¹⁸. Bu itibarla tek amacı belli bir grup okurun merakının tatmini

¹⁶ BVerfG ZUM 2000, 149 - (Urteil vom 15.12.1999 - 1 BvR 653/96). Mahkeme kararının çevirisi için bkz. **Gemalmaz**, Burak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Önünde Prenses Caroline Paparazzilere Karşı, in. Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Ankara 2007, s. 171 vd.

¹⁷ **Sakowski**, s. 1 vd.

¹⁸ **Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Sancakdar**, Oğuz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2002, s. 316 vd.

şeklinde olan özel yaşamı gözler önüne seren fotoğraf ve haberlerin yayımı, bireyi toplum önünde biliniyor kılmak dışında toplumun genel yararına ilişkin herhangi bir tartışmaya katkı eder nitelikte değilse sözleşmenin korunması kapsamında değildir. Bu koşullarda ifade özgürlüğünün dar yorumlanması gerekmektedir¹⁹.

Tüm bunların yanında mahkeme meşhur kişilerin de özel yaşamlarına saygı gösterilmesini ve bu hakkının korunmasını beklemek konumunda olabileceğini kabul etmektedir.

Tüm bu açıklananlar çerçevesinde mahkeme Alman KUG § 23'teki düzenlemenin bu itibarla devletin Sözleşme çerçevesinde özel yaşamı korumak ve görüntünün kullanılmasını kontrol etme hakkına yönelik pozitif yükümlülükleri bakımından dar yorumlanması gerektiğini kabul etmektedir. Bunun yanında çağdaş bir toplumda ünlü kişiler ile kamuya mal olmuş kişiler arasında yapılan ayırımın belirgin ve açık olması gerekir. Zira hukuk devleti ilkesinin geçerli olduğu bir devlette birey, nasıl davranacağını, ne zaman ve nerede korumadan yararlanacağını, ne zaman ve nerede yararlanmayacağını başta basın olmak üzere başkalarının müdahalelerine maruz kalacağını kesin olarak bilme ihtiyacındadır²⁰.

Kişinin özel yaşamının ve özellikle başkalarıyla paylaşmak istemediği belli şahıslar dışında herkese saklı tutmayı istediği özel alanının yayın konusu yapılması, kişilik haklarına saldırı niteliğini taşımaktadır. Bu itibarla yakınlıkları olan ilişkileri hatıra defterleri, özel mektupları, bahçesindeyken çekilen görüntüleri kişilerin rızası olmadan yayınlanamaz. Bunun gibi ortak hayat alanı da ancak basına açık bir nitelik taşıdığı ölçüde özel izin aranmadan yayınlanabilir²¹.

II. GÖRÜNTÜNÜN DİĞER KANUNLAR ÇERÇEVESİNDE KORUNMASI

Kişilerin görüntüsünün izinsiz olarak alınması kısmi bir şekilde 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda(FSEK) da korunmaya çalışılmıştır²².

¹⁹ **Dix**, NRW Mediale Darstellung und Datenschutz 2001, s. 67.

²⁰ **Dix**, NRW Mediale Darstellung und Datenschutz 2001, s. 69.

²¹ **Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Sancakdar**, Oğuz/**Önok**, Rıfat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, Ankara 2006, 174.

²² Bkz. 13.12.1951 tarihli ve 7981 sayılı RG.

Ancak buradaki koruma TCK'da yer alan korumadan çok daha dar kapsamlı bir korumadır. FSEK m. 86 uyarınca "Eser mahiyetinde olmasalar bile, resim ve portreler tasvir edilenin, tasvir edilen ölmüşse 19 uncu maddenin birinci fıkrasında sayılanların muvafakati olmadan tasvir edilenin ölümünden 10 yıl geçmedikçe, teşhir veya diğer suretlerle umuma arz edilemez. Birinci fıkradaki muvafakatin alınması: 1. Memleketin siyasi ve içtimai hayatında rol oynayan kimselerin resimleri; 2. Tasvir edilen kimselerin iştirak ettiği geçit resmi veya resmi tören yahut genel toplantıları gösteren resimler; 3. Günlük hadiselere müteallik resimlerle radyo ve film haberleri; için şart değildir". Bu hükme aykırı hareket edenler hakkında Borçlar Kanununun 49 uncu maddesi ile Eski TCK 197 ve 199 uncu maddeleri hükümleri uygulanır. Eski TCK m. 197'de haberleşme gizliliğini ihlal suçunu düzenlemekteydi. Eski TCK m. 199'da ise bu suçun şahsi davalık bir suç olduğu belirtilmekteydi²³.

Görüldüğü üzere şu anda görüntünün korunması ile ilgili olarak iki kanun hükmü bulunmaktadır. FSEK m. 86 ilgilinin rızası olmadan alınmış görüntülerin yayılmasını cezalandırmaktadır. TCK m. 134 ise daha dar bir koruma içermekte ve özel hayatın gizliliğini ihlal etme kriterini aramaktadır. Aynı şekilde dikkat edilirse TCK m. 134 FSEK'dan farklı olarak ölümden sonra bir koruma sağlamamaktadır. TCK'nın konusu sadece kişileri başka bir ifadeyle görüntünün alınması sırasında hayatta bulunan kimseleri kapsamına almaktadır. Dolayısıyla örneğin basın tarafından bilgilendirme hakkı çerçevesinde çekilen meşhur bir kimsenin ölü olarak gösterilen görüntüsü TCK kapsamında değildir²⁴.

Görüldüğü üzere FSEK uyarınca görüntüler sadece görüntüsü alınan kimsenin rızasıyla dağıtılabilir. İkinci fıkrada ise ünlü kişiler bakımından bu ilkeye bir istisna getirilebileceği kural altına alınmıştır. Ancak elbette ki bu istisnai durumun görüntüleneni kişinin hukuki çıkarlarının zedelenmesine yol açacak bir genişliğe izin vermeyeceği de belirtilmelidir. Bu maddede özel hayatın korunması sınırlı bir biçimde mümkün olmaktadır. Dikkat edilirse bu hükümde yalnızca görüntünün sahibinin rızası dışında ölümünden sonra

²³ Ancak burada Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında 5252 s. Kanun m.3'te Mevzuatta yürürlükten kaldırılan Türk Ceza Kanununa yapılan yollamalar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda bu hükümlerin karşılığını oluşturan maddelere yapılmış sayılır" şeklinde düzenlenmek suretiyle bu hükümlerin ne şekilde anlaşılması gerektiği düzenlenmiştir.

²⁴ **Hoyer**, Andreas, Die Verletzung des höchstpersönlichen Lebensbereichs bei § 201a StGB, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 1, 2006, s. 1 vd.

yayınlanmasını yaptırım altına almaktadır. Bu formül yalnızca görüntünün çekimini kapsam dışında bırakmaktadır²⁵. Dolayısıyla da yetersiz kalmaktadır²⁶.

Bu itibarla ceza kanununda bu fiillerin suç olarak düzenlenmesi FSEK'e nazaran önemli bir ilerleme olduğunu göstermektedir. Çünkü bu hüküm bir görüntünün yalnızca çekilmiş olmasını cezalandırmamaktadır. Dolayısıyla bu alanda önemli bir boşluk bulunmaktaydı²⁷. Aynı şekilde bu hüküm teşhir ve başkalarına diğer suretle gösterme bakımından da ek problemlere neden olabilmektedir. Zira maddenin açık lafzı karşısında görüntülerin özel olarak gösterilmesi, başka bir ifadeyle özel amaçla kullanım, madde kapsamında değildir. Örneğin bir hekimin muayenehanesinde çekmiş olduğu resimleri arkadaşlarına göstermesi, FSEK uyarınca cezasız kalmasına yol açmaktadır.

FSEK m. 86'dan farklı olarak TCK m. 134 görüntüsü alınanın ünlü bir kişi olmasına göre de bir ayırım yapmamaktadır. Bu itibarla da dönemin tarihsel kişiliklerinin, kişiliğinin korunmasının sınırı belirsiz kalmaktadır. Tarihsel olaylarda yer alan kişilerle memleketin siyasi ve içtimai hayatın rol oymayan kişilerin resminin çekilebilmesi için herhangi bir izne gerek duyulmamaktadır²⁸. Ancak bugün kabul edilen görüşe göre bu kişilerin ancak kamunun önüne çıktıkları andan itibaren görüntülerinin alınmasına serbest hale geldikleri kabul edilmektedir²⁹. Aksi takdirde yani kişilerin özel hayatının görüntülenmesi durumunda bunun tamamen korumasız bırakılması düşünülemez. Aynı husus yukarıda da ifade ettiğimiz üzere AİHM uyarınca da özel hayata saygı gösterilmesi hakkına aykırı bulunmaktadır³⁰.

²⁵ Alman Hukukunda da KUG bakımından aynı yönde eleştiriler bulunmaktadır. Bkz. **Gerstenberg/Götting**, in Schricker, UrheberR, 2. Auflage, 1999, § 2KUG, no. 11; **Rehbinder**, Manfred, Urheberrecht, Ein Studienbuch, München, 12 Auflage 2002, no. 430.

²⁶ Bu çerçevede bazı durumlarda tecavüzün men'i davasının mümkün olduğu söylenebilir. Ancak hak ihlalinin bulunduğu ihbar edilmeyen eylemler bakımından tecavüzün men'i davası, korunma bakımından elverişsiz olduğu görülmektedir. Bkz. **Ernst**, Stefan, Gleichklang des Persönlichkeitsschutzes im Bild-und Tonbereich?, NJW 2004, Heft 18, s.1279.

²⁷ Bu konuda bkz. **Gerstenberg/Götting**, in Schricker, UrheberR, 2. Auflage, 1999, § 2KUG, no. 11.

²⁸ **Bartnik**, s. 123.

²⁹ **Koch**, GA 2005, s. 592 vd.

³⁰ **Gemalmaz**, Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, s. 171 vd; **Dix**, NRW Mediale Darstellung und Datenschutz 2001, s. 69.

Görüldüğü üzere FSEK tarafından kişilerin görüntüsünün hukuka aykırı bir şekilde alınması suretiyle özel hayatlarının gizliliğinin ihlal edilmezliği tam anlamıyla korunmamaktadır. Bu nedenle de TCK m. 134'te bu yönde bir düzenlemenin bulunması özel hayata saygı bakımından önemli bir adım olarak kabul edilebilir.

III. TCK m. 134 DÜZENLENEN ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİNİ İHLAL SUÇU ÇERÇEVESİNDE KORUNMASI

A. GENEL OLARAK

Özel yaşamın korunması özellikle son yıllardaki teknolojik gelişmeler de dikkate alındığında oldukça önem kazanmış bulunan bir konu olmuştur. Bu önemi nedeniyle özel yaşam ceza kanunlarında da koruma altına alınmaya çalışılmıştır. Eski TCK'da da özel yaşamın korunmasına ilişkin bazı düzenlemeler bulunmaktaydı. Örneğin Eski TCK m. 195 vd.da "*sırrın masuniyeti aleyhinde cürümler*" başlığı altında suç tiplerine yer verilmişti. Ancak, dikkat edilirse fasıl başlığının, amacı tam olarak açıklamakta yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır³¹. Zira bu düzenlemenin asıl amacının, haberleşme araçlarının hukuka aykırı saldırılara karşı korunması olduğu; haberleşme aracının içeriğinin ise ikinci derecede koruma kapsamında olduğu kabul edilmekteydi³². Gerçekten de Fasılda düzenlenen suç tiplerini incelediğimizde meslek sırrını ifşa suçu (Eski TCK m. 198) dışındaki suç tiplerinin oluşması için gerçek anlamda bir "*sır*" bulunması aranmıyordu³³. Bu nedenle de doktrinde sık sık bu düzenlemelerin özel yaşamın korunmasında yetersiz olduğu eleştirileri yapılmaktaydı³⁴. Uygulamada ise Yargıtay bu düzenlemelerin özel yaşamı korumak konusunda yetersiz kaldığını görmekte ve yorum yoluyla "Defilede elbise sunan mankenlerin soyunma odasında elbise değiştirdikleri, üzerlerinde sadece külotlu çorapları kaldığı sırada, görüntülerinin rızaları bulunmadan

³¹ Bkz. **Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Önok**, Rifat Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2007, s. 453.

³² **Erem**, Hürriyet ve Suç, Ankara 1952, s.114; **Artuk**, Mehmet Emin/**Gökçen**, Ahmet/**Yenidünya**, A.Caner, 5237 sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2006, s.263.

³³ Bkz. **Tezcan**/**Erdem**/**Önok**, s. 453.

³⁴ Bkz. **Şen**, Ersan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda "Özel Hayata Karşı Suçlar", İBD C.79 S. 3 (2005), s. 709.

gizli kamerayla tespit edilip televizyonda yayınlanması şeklindeki hareketleri hakaret suçu kapsamında değerlendirmekteydi³⁵.

Yeni TCK hazırlanırken tüm bu eleştiriler de dikkate alınmak ve AİHS m.8'in özel yaşamın kanunla korunması gerektiği yönünde devlete yüklemiş olduğu yükümlülük de göz önüne alınmak suretiyle³⁶ "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı İkinci Kısımın Dokuzuncu Bölümünde "Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar" başlığı altında yeni bazı suç tiplerine yer vermiştir³⁷.

Bu arada Yeni TCK m. 134'te özel hayatın gizliliğini ihlal başlığı altında "(1) Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlâl eden kimse, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlâl edilmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.

(2) Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri ifşa eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Filin basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, ceza yarı oranında artırılır" şeklinde bir düzenleme yapılmak suretiyle özel hayat özel olarak koruma altına alınmıştır.

³⁵ "Defilede elbise sunan mankenlerin soyunma odasında elbise değiştirdikleri, üzerlerinde sadece külotlu çorapları kaldığı sırada, görüntüleri gizli kamerayla tespit edilip televizyonda yayınlanarak teşhir edildiği, görüntülenmelerinde rızaları bulunmadığı anlaşılmaktadır. Kişilerin vücut mahremiyetleri, gösterilmeleri veya gösterilme biçimleri toplumun ortak edep düşüncesine aykırı düşecek şekilde teşhir edilmişse, bu eylemde; haber verme hakkı veya özel veya kamusal bir yarardan söz edilemeyeceği, esasen rıza bulunsa bile bu gösterim edebe aykırı düşeceği için, herhangi bir hukuka uygunluk sebebi bulunmayıp, kişilik hakkına saldırı niteliğindedir. Keza; Kişilerin, (namus veya vakar veya haysiyeti)'nin toplumsal ve ahlaki değerlerden oluşması ve buna saygı gösterilmesini isteme haklarının bulunması itibarıyla de bu suretle sergilenmeleri, kimileri için merakları tatmin edici olsa da, toplumun ortak ahlak duygusuna aykırı olduğundan, TCK.nun 482/1. maddesinde tarif olunup korunan bu değerlere saldırı oluşturduğunu kabul etmek gerekir. Diğer taraftan, hakaret ve sövme suçlarında saike bakılmayacağı, genel kast yeterli olduğu cihetle, sanıkların birlikteki eylemleriyle gerçekleştirilen görüntü yayınının yukarıda belirtilen niteliğini bilebilecek durumda olmaları kasıtlarının varlığını kabule de yeterlidir (Yar. 2.CD 3.3.1998 2325/2271, www.kazanci.com.tr).

³⁶ **Tezcan/Erdem/Sancakdar**, s. 405.

³⁷ Yeni TCK bu bölümde sırasıyla "haberleşmenin gizliliğini ihlâl" (YTCK m. 132), "kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması" (YTCK m. 133), "özel hayatın gizliliğini ihlâl" (YTCK m. 134), "kişisel verilerin kaydedilmesi" (YTCK m. 135), "verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme" (YTCK m. 136), "verileri yok etmeme" (YTCK m. 138) suçlarına yer vermiş, m. 137'de tüm bu suçlar için nitelikli haller öngörmüş; m. 139'da şikayete ilişkin düzenleme getirmiş; m. 140'ta ise tüzel kişilerin sorumluluğunu düzenlemiştir.

B. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Yeni TCK m. 134, “herkesin, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğunu; özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağını” öngören Anayasa m. 20’ye aykırılığın bir yaptırımını oluşturmaktadır³⁸. Aynı zamanda yukarıda da belirttiğimiz üzere AİHS m. 8 devletlere özel hayatı kanunla koruma yönünde bir yükümlülük getirmektedir. Dolayısıyla m. 134 bu yükümlülüğün de bir gerekliliği olarak kendisini göstermektedir. Böyle bir düzenlemenin özellikle basın özgürlüğünü kısıtlayacağı yönünde eleştiriler gelebilir. Ancak, maddenin uygulanabilmesi için kişinin özel hayatının gizliliğini ihlal eder nitelikteki görüntüler olması gerekmektedir. Bu itibarla örneğin bir politikacıyla eşi olmayan bir kadının, bir otel odasına birlikte girmeleri ve çıkmalarının haber niteliği taşıdığı ve halkın bilgilendirilmesi amacıyla görüntülerinin yayınlanabilmesi gerekliliği yolunda eleştiriler olmuştur³⁹. Ancak burada bu türden fotoğrafların çekilmesi serbesttir. Hatta bu kişileri odanın içinde fotoğraflamak bunların özel hayatlarına müdahale oluşturmadığı sürece cezalandırılmaz⁴⁰. Başka bir ifade ile bu kişilerin çıplak fotoğrafları çekilmediği sürece ceza koruması devreye girmeyecektir. Zira madde ile korunan alana ceza kovuşturması organları dahi müdahale edemezken gazeteciler açısından farklı bir düzenlemenin getirilmesi zaten düşünülemeyecektir. Bu itibarla da yöneltilen eleştiriler haklı olmaktan uzaktır.

Maddenin uygulanması bakımından dikkat edilmesi gereken husus TCK m. 134’ün haberleşmeye yönelik olanlar dışındaki özel yaşam alanına yönelik ihlaller bakımından uygulama alanı bulacağıdır. Zira haberleşmenin gizliliği YTCK m. 132 ile özel olarak korunmuş bulunmaktadır. Bu itibarla her ne kadar haberleşmenin gizliliğine yönelik yapılan ihlaller de özel hayat kapsamında değerlendirilse bile özel düzenleme gereği m. 132 uygulanmalıdır.

Bu arada şu hususu da belirtmekte fayda vardır ki, kişinin konut içinde geçen yaşamı da özel yaşam alanına girmekle birlikte, konuta girme veya girdikten sonra çıkmama biçiminde gerçekleşen ihlaller, YTCK m. 134 değil, konut dokunulmazlığını ihlal suçunu düzenleyen YTCK m. 116 madde

³⁸ Tezcan/Erdem/Önok, s. 467.

³⁹ Hoyer, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik 1, 2006, s. 1 vd.

⁴⁰ Lackner, Karl/Kühl, Kristian, Strafgesetzbuch, Kommentar mit Erläuterungen, München 2004, § 201a, no. 9.

kapsamında ele alınmalıdır⁴¹. Buna karşılık girme ve çıkmama dışında kalan konut dokunulmazlığına yönelik tüm ihlaller, konut içindeki yaşam da özel yaşamdan ayrı düşünülemediğine göre, YTCK m. 134 kapsamına girecektir. Örneğin konuta yönelik olarak gizli dinleme veya görüntülemeye yarayan araçlarla konutun içeriden veya dışarıdan gizli dinlemeye alınması YTCK m. 134 çerçevesinde cezalandırılacaktır⁴².

C. MADDİ KONU

YTCK m. 134, Anayasa m. 20/1’de yer alan genel ve soyut “özel yaşam” deyimini kullanmış; ancak özel yaşamın ne anlama geldiği konusunda bir tanım yapmamıştır. Bu nedenle doktrinde hükmün kanunilik ilkesine aykırılık oluşturduğu şeklinde eleştiriler bulunmaktadır⁴³. Ancak kanaatimizce kanun koyucu kasten bu şekilde bir belirleme yapmamıştır. Zira böyle yapmak suretiyle özel yaşam alanı içine girebilecek tüm durumların kapsama alınabilmesi amacını gütmektedir. Ayrıca bu konuda aşağıda ele alacağımız Alman CK § 201a çerçevesinde yapılacak yorumlar da bu bakımdan yol gösterici olabilecektir.

Kural olarak söylenebilir ki, YTCK m. 134’te özel yaşamın *gizliliğinden* söz edilmiş olması nedeniyle, insan kişiliğinin oluşumu ve gelişimi ile dar bir bağlantı içinde bulunan yaşam alanlarının bu suçla korunması amaçlanmıştır.

Alman CK § 201a, bir başka kimsenin özel hayat alanının, görüntüsünün alınması suretiyle ihlal edilmesini gerektirmektedir. İlk defa ceza kanununa alınan bu madde ile getirilmek istenen suç tipinin en hassas noktasını oluşturmaktadır⁴⁴. Kanun koyucu daha önceden kanunda yeri olmayan bir kavramı böylelikle kanuna eklemiştir⁴⁵. Bu kavramın ceza

⁴¹ Tezcan/Erdem/Önok, s. 467

⁴² Ayrıntılı bilgi için bkz. aşağıda konut kavramı ile ilgili olarak yapılan açıklamalar.

⁴³ Bkz. Şen, İBD 2005, s. 716

⁴⁴ Lackner/Kühl, § 201a, no.1,3.

⁴⁵ 15. kısımda düzenlenen “özel hayatın ve gizli alanın korunması” başlıklı düzenlemelerden önce ve bunlardan farklı bir düzenlemeye yer vermiştir. Bu maddenin kanuna alınması sürecinde bu ifadenin formüle edilmesi sırasında çok tartışmalar yaşanmıştır. Bir görüş sadece “gizli alanın ihlali” kavramının konulmasının yeterli olacağı yönündeyken diğer bir görüşe göre ise “kişisel yaşam alanını ihlali” şeklinde yer almalıdır. Sonuçta “sıkı kişisel yaşam alanının ihlali” kavramı kanuna alınmış bulunmaktadır. Örneğin ilk görüşe göre jinekolojik muayeneler, tuvaletler, saunalar, solaryumlar ve soyunma odaları gibi alanlar bu kapsamda değerlendirilecektir. Lackner/Kühl, § 201a, no. 1.

hukukunda geçerli olan Kanunilik ilkesinin zorunlu bir unsuru olan belirlilik ilkesini ihlal ettiği şeklinde eleştiriler bulunmaktadır⁴⁶. Sıkı kişisel yaşam alanının ihlalini aramanın esaslı sorunlara yol açacağı yönündeki eleştiri haklı görülebilir⁴⁷. Burada önemli olan bu kavramın Kanun koyucunun iradesi yönünde yorumlanmasıdır. Kanun koyucu sıkı kişisel yaşam alanı ile gizli alanın aynı içeriğe sahip olduğunu düşünmektedir. Yalnızca, açıklığa kavuşturmak için, §201a'nın korumasının başlangıcını cinsel hayat ve çıplaklık kavramına indirgememek amacıyla bu formülü benimsemiştir⁴⁸. Ayrıca bu şekilde yorum yapmak, başka bir ifadeyle maddenin koruma alanının "gizli alan" olarak algılanması belirlilik ilkesi ve basın özgürlüğü açısından da gereklidir⁴⁹. Bu çerçevede aile hayatının korunması doğal olarak bu maddenin koruma alanı içinde yer almaktadır. Bu aile hayatı kavramına kişinin yalnız başına kalmak istediği ve başkalarının bu alana girmesine izin verilmediği alan girmektedir⁵⁰. Kaldı ki, Alman CK § 201 a II-3'te düzenlenmiş bulunan hukuka uygunluk nedeni yoksa, birinci fıkra yalnızca kişilik hakkının çekirdek alanına yönelik ve esaslı bir ihlal söz konusu ise uygulanabilecektir. Başka bir ifadeyle esaslı bir müdahale yoksa, ağırlığı az olan bir ihlale karşı karşıya bulunuluyorsa ceza hukukunun korunması söz konusu değildir. Bu takdirde diğer hukuki yollar örneğin KUG çerçevesinde bir koruma söz konusu olacaktır.

Alman CK §201a'nın lafzına dikkat edilirse, maddenin korunması yalnızca kişilerin fotoğraflanmasıyla sınırlı kalmaktadır. Bu itibarla örneğin paparazziler tarafından bir kimsenin evine gizlice girilerek sadece odasının ve

⁴⁶ **Bosch**, Nikolaus, Die strafrechtliche Schutz vor Foto-Handy-Voyeuren und Paparazzi, JZ 8/2005, 379; **Borgmann**, Matthias, Von Datenschutz beauftragten und Bademeistern-Der Strafrechtliche Schutz am eigenen Bild durch den neuen § 201a StGB, NJW 30/2004, s. 2134.

⁴⁷ **Koch**, GA 2005, s. 596.

⁴⁸ **Hoyer**, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik 1, 2006, s. 1 vd.

⁴⁹ **Rahmlow**, Matthias, Einzelne Probleme des Straftatbestands der "Verletzung des höchstpersönlichen Lebensbereiches durch Bildaufnahmen" (§ 201a StGB), Online-Zeitschrift HRRS-Rechtsprechungsdatenbank, Heft 3/2005, s. 85 vd.

⁵⁰ **Hoppe**, Tilman, Bildaufnahmen aus dem höchstpersönlichen Lebensbereich der neue § 201a StGB, GRUR 2004, Heft 12, s. 991; **Lackner/Kühl**, § 201a, no. 1. ancak, bireyin sadece kendisinde kalmasını düşündüğü, başkalarını ilgilendirmediğini düşündüğü alan bakımından kanun koyucunun neden özel bir tipik netice aradığı anlaşılabilir. Zira zaten, neredeyse mağdurun son çekilme alanı içinde gösteren her hukuka aykırı resim zaten 201a kapsamına dahildir. Bkz. **Koch**, GA 2005, s. 597.

eşyalarının fotoğraflanması ve daha sonra bu fotoğrafların kişinin ismi de verilerek yayınlanması halinde cezalandırılabilen bir eylem değildir⁵¹. Ancak dikkat edilirse bu tür bir hareket de aslında özel hayatın gizli alanını ihlal edebilmektedir. Bu itibarla Alman doktrininde eleştirilere uğramaktadır⁵². Ancak bu durumu TCK açısından değerlendirecek olursak, TCK’da suçun unsuru olan hareket “özel hayatın gizliliğini ihlal” olarak belirtilmiş bunun mutlaka kişilerin görüntüsünün alınması suretiyle yapılmasını aramamıştır. Bu nedenle de kanaatimizce bir kimsenin yalnızca özel odasının ve şahsi eşyalarının fotoğraflanması onun özel hayatının gizliliğinin ihlalini oluşturabilecektir. Bu nedenle de cezalandırılabilen bir eylem niteliğini taşımaktadır.

Ceza hukuku normunun koruma alanının belirlenmesinde özel hukuk içtihatlarından yararlanmak yol gösterici olabilecektir. Bu çerçevede mutlak olarak korunan hayatın gizli alanıdır. Bu alana ise çıplaklık, cinsellik, hastalık ve ölüm olayları girmektedir⁵³. Eğer bu içtihatlar dikkate alınacak olursa, Alman CK § 201a açıkça özel hayatı, aile hayatını veya utandırıcı durumları cezasız bırakmaktadır. Alman CK. § 201a örneğin aile olaylarını içeren görüntüler, düğün fotoğrafları, cenaze fotoğrafları gibi fotoğrafların yayılması durumlarında da uygulanamayacaktır⁵⁴. Aynı şekilde yukarıda da bahsettiğimiz, AIHM tarafından Monaco prensesi Caroline kararında özel hayat kapsamında olduğu kabul edilen⁵⁵, bahçede dinlenirken çekilen fotoğraflar ve bunun gibi boş zamanlarda ata binme, güneşlenme, alışveriş yapma bisiklet sürme gibi faaliyetler sıkı yaşam alanı içerisinde kabul edilmediği için maddenin korumasından yararlanamayacaktır⁵⁶.

Alman CK § 201a-1’de bir kişinin yalnızca müdahale edilebilecek son çekilme alanını koruma altına almaktadır. Birinci fıkrada cezalandırılan şey ifşa etme ya da ideal davranış kurallarını ihlal etmek değil, aksine olarak dışarıdan görülmesi istenmeyen alana, optik bir takım araçlarla müdahale etmek olarak anlaşılmalıdır. Zira böyle bir durumda mağdur, görüntüsünün

⁵¹ **Rahmlow**, HRRS-Rechtsprechungsdatenbank, Heft 3/2005, s. 85 vd.

⁵² **Kargl**, Özel Yaşam, s. 263.

⁵³ **Gerstenberg/Götting**, § 23 KUG, no. 36 vd.

⁵⁴ Ancak bu görüşün aksini savunanlar da mevcuttur. Bkz. **Hoyer**, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 1, 2006, s. 1 vd..

⁵⁵ **Gemalmaz**, Özel Yaşam, s. 171 vd.

⁵⁶ **Koch**, GA 2005, s. 597.

alınmayacağı korusundaki haklı beklentisinde sukutu hayale uğramaktadır⁵⁷. Bir konut ya da dışarıdan başkalarının görmesini engelleyecek şekilde özellikle korunan böyle bir mekanın haricinde alınan görüntüler, mağdurun kişisel yaşam alanını ihlal etse bile, maddenin koruması içine girmez⁵⁸. Son yıllarda bu sınırlamalar hakkında yapılan yorumlar değişmiştir. Günümüzde savaşta ya da kazalarda ağır yaralanan kişilerin fotoğraflarının çekilmesinin onların acıların paylaşılması ve kamuya duyurulması amacıyla gerçekleştirildiği kabul edilmiştir. Bu tarz fotoğraflar basın özgürlüğü sınırları kapsamında kabul edilmektedir. Bu itibarla da kanun koyucu bu tür fotoğrafların çekilmiş olmasının madde kapsamında yer almaması gerektiğini düşünmektedir. TCK m. 134'te Alman CK'da olduğu gibi mekansal bir sınırlama yapılmamıştır. Ancak bu demek değildir ki kamuya açık alanlarda alınan bu tarz görüntüler de maddenin korumasında olacaktır. Elbette ki, burada belirttiğimiz basın özgürlüğü sınırlarında alınan görüntüler ceza yaptırımını ile karşılaşmayacaktır. Alman kanununda olduğu gibi daha dar bir değerlendirmenin yapılması yerinde olacaktır.

Diğer taraftan Alman CK § 201a içeriksel olarak dokunulabilecek son alan bakımından mutlak bir koruma getirmemiştir⁵⁹. Madde bir kişi dışında, bir durumun, eşyaların ya da bir belgenin görüntülenmesini kapsamamaktadır. Başka bir gereklilik de, kanunun lafzı gereği bu görüntüye almanın, başka birinin kişisel yaşam alanını ihlal etmesi zorunluluğudur. Kanunun açık ifadesine göre konut içinden görüntü almaya uygun her türlü optik müdahale özel hayatın gizli alanını ihlal etmemektedir. Bu nedenle bir kişinin korunan alan içerisinde gerçekleştirmiş olduğu günlük aktivitelerinin görüntülenmiş olması ceza alınacağı anlamına gelmez. Fail yabancı bir konuta kamera gizlediğinde, o kimsenin kişisel yaşam alanına yönelik faaliyetlerde bulunmaması ve görüntülere bu faaliyetlerin yansımaması halinde faile ceza vermek mümkün olmayacaktır. Böyle bir sonucun TCK bakımından kabulü mümkün değildir.

⁵⁷ **Lackner/Kühl**, § 201a, no. 3.

⁵⁸ Buna karşın Alternatif tasarı §146 II no 2'de mekansal olarak bir sınırlama yapmamış, her türlü kötü fotoğrafın kamuya açık alanda alınsa bile, koruma alanı içine almıştı. Ancak kanun koyucu bu çözümü benimsememiş yalnızca belli yerleri koruma alanına almıştır. **Koch**, GA 2005, s. 597; **Hoyer**, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 1, 2006, s. 1 vd.; **Lackner/Kühl**, § 201a, no. 2. Ancak elbette ki bu duruma eleştiriler de bulunmaktadır. Zira maddede belirtilen alanlar dışındaki alanlarda yapılan uygunsuz fotoğraf çekimlerinin tümünün de serbest olması doğru değildir. Ancak bu tür fotoğraflar ceza hukuku korumasında değildir.

⁵⁹ **Koch**, GA 2005, s. 598.

Kaldı ki teknolojik gelişmeler çerçevesinde örneğin dijital makinelerle alınan görüntülerin anında bir tuşa basarak yok edilmesi mümkün olabilmektedir. TCK m. 134'te özel hayatın gizliliğini ihlalden bahsedilmekte bu şekilde bir ayrıma gidilmemektedir. Bu itibarla da vermiş olduğumuz bu son örnekte, bir kimsenin evini gizli optik izlemeye alma mağdur tarafından kişisel yaşam alanına yönelik görüntüler verilmese dahi maddenin korunması kapsamında değerlendirilebilecektir. Zira konut kişinin özel yaşamına saygı gösterilmesi konusunda haklı bir beklentisinin olduğu yerdir⁶⁰.

Bu çerçevede belirtmek gerekir ki maddenin mekansal olarak koruduğu yerlerin başında kişinin evi ya da konutu gelmektedir. Kişilerin sürekli ikametine hizmet eden ya da kişilerin sürekli kullanımına açık bulunan, üçüncü kişilerin görmesine karşı koruma altına alınmış, bireyin içinde kendisini özgür hissettiği mekansal alan olarak tanımlanabilmesi mümkündür⁶¹. Bu alanda birey kişiliğini serbestçe geliştirme imkanı bulmaktadır⁶².

Maddenin koruma alanında bulunan konut kavramı bakımından geniş pencereler ya da açık bahçeler de kapsamda bulunmaktadır⁶³. Mağdur bakımından mekansal bu tür kavramların çok fazla önemi bulunmamaktadır. Önemli olan görüntüsünün izinsiz alınmayacağına dair sahip olduğu hakkının ihlali suretiyle kişisel yaşam alanına tecavüz edilmiş olmasıdır. Bu itibarla

⁶⁰ Konut kavramıyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Çınar, Ali Rıza, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları, Ankara 1999, s.60 vd; Şensoy, Naci, Konut Dokunulmazlığını İhlal Cürmü, İHFM 1945/3-4, s. 81 vd.

⁶¹ Kargl, Walter, Zur Differenz zwischen Wort und Bild im Bereich des strafrechtlichen Persönlichkeitsschutzes, ZStW 117/2005, Heft 2, s. 324 vd.; Küpper, Strafrecht Besonderer Teil, 6. Aufl. 2005, s. 461.

⁶² Eser, Albin, in Schönke, Adolf/Schröder, Horst, Strafgesetzbuch, Kommentar, München 2006, vor § 201, no. 2; Lackner, Karl/Kühl, Kristian, Strafgesetzbuch, Kommentar mit Erläuterungen, München 2004, § 206, no. 1. Ev bakımından koruma kapsamı sınırlı kalmaktadır. Sınırlı da olsa kamunun ulaşma imkanının olduğu haller koruma kapsamı dışında kalmaktadır. Örneğin evde verilen bir partide kalp krizi geçiren misafirin ya da ev sahibinin görüntüsünün alınması koruma kapsamında değildir. Bu görüntüler cezalandırılmaz. Lackner/Kühl, § 201a, no. 3; Koch, GA 2005, s. 599.

⁶³ Hoyer, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 1, 2006, s. 1 vd. Alman Doktrininde konut kavramının § 123 ya da § 244 çerçevesinde mi anlaşılması gerekliliği tartışmalı bulunmaktadır. Ancak belirtmek gerekir ki, konut kavramının § 244'teki anlamına paralel anlaşılmasını gerektirecek bir durum bulunmamaktadır. Lackner/Kühl, § 244, no. 2; Wessels/Hillenkamp, Strafrecht BT 2, 27 B. 2004, no. 267.

maddenin koruma alanına gecemek amacıyla kullanılan otel odaları ve bahçede bulunan otomobil garajı ya da kiler gibi müştemilat da dahildir⁶⁴.

Ev ya da konut dışında dışarıdan görülmeye karşı özel olarak korunan alan da maddenin koruması kapsamındadır. Alman CK'da dokunulabilecek son alan kavramının bir diğer çeşidi, kanun koyucunun getirmiş olduğu yeni bir kavramla, dışarıdan görülmeye karşı özel olarak koruma altına alınmış mekan olarak düzenlenmiştir⁶⁵. Bu tarz bir mekan kavramı temel bir fonksiyon içermelidir. Bu temel fonksiyon haksız bakışlardan korunmaya yönelik olmalıdır. Bu çerçevede kıyafet deneme kabinlerinin, tuvaletlerin ya da doktor muayenahanelerinin kişilerin başkaları tarafından görülmesini engelleyecek materyalden yapılması zorunludur. Bu kavramı konut kavramı ile birlikte düşündüğümüzde tamamlayıcı bir unsur olduğu, ilgili mekanın karartma, gizleme amaçlı olarak siper, şemsiye, paravan gibi araçlarla himaye edilmiş olması gereklidir⁶⁶.

Kural olarak sınırlı olarak kamuya açık işyerleri maddenin kapsamında değildir⁶⁷. Burada ilgili kendi son çekilme alanında değildir, ancak hastanelerde tedavi birimlerinin ziyaretçilerin girmesi için yasak olan ve siper, paravan gibi himayelerle ayrılan yerler yine de madde kapsamında değerlendirilir. Bu itibarla hastanelerin bekleme odaları ya da koridorları bu çerçevede kabul edilmez.

Burada sorun açık alanların nereye kadar bu korumadan yararlanabileceğidir. Öncelikle belirtelim ki kural olarak kamuya açık mekanlar maddenin koruması kapsamında değildir. Bu durumu insanların görüş açısından çok uzakta olmak da etkilemeyecektir. Örneğin çok uzakta bulunan bir teknedeki kimselerin fotoğraflarının uzağı alabilecek şekilde çok kuvvetli objektiflerle çekmek şeklindeki fiiller madde kapsamında değerlendirilmez⁶⁸. Etrafı çitle çevrili ya da parmaklıkla, tahta perdeyle belirlenmiş bahçelerin ne şekilde

⁶⁴ Doktrinde hükümlülerin kaldıkları hücreler de konut kapsamında değerlendirilmelidir. Bazı durumlarda haber vermeden buralarda kontroller yapılabilmesi mümkün olsa dahi, gizli optik izleme yapılabilmesi mümkün değildir. **Koch**, GA 2005, s. 599, dn. 85.

⁶⁵ Bu yeni kavramın belirliliğinin eksik olduğu belirtilmektedir. Bkz. **Bosch** JZ 2005, s. 379.

⁶⁶ Bu kavram bakımından belirleyici unsur içeri girilebilir olmaktır. Bu nedenle, elbise kişileri başkalarının bakışlarından korumaktadır ancak girilebilir bir alanı ifade etmediği için bu çerçevede kabul edilmemelidir. Bkz. **Koch** GA 2005, s. 599, dn. 87.

⁶⁷ **Hoyer**, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 1, 2006, s. 1 vd.; **Lackner/Kühl**, § 201a, no. 2.

⁶⁸ **Koch**, GA 2005, s. 600.

değerlendirileceği konusuna gelince, bu mekanların ev kavramı ilişkisi bakımından yüksek bir gereklilik aranmalıdır. Bu itibarla çit gibi himaye altına alınan bu mekanlar bakımından dışarıdan görülmesinin istenmediğini kabule hak gösterecek kadar yüksek olması ve mağdurda bu konuda haklı bir inancın bulunması aranmalıdır. Bu hususta Yargıtay'ın içtihatları elbetteki belirleyici olacaktır⁶⁹.

D. FAİL VE MAĞDUR

YTCK m. 134'te öngörülen suçun faili, herhangi bir kişi olabilir.

Öte yandan “*kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak*” veya “*belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle*” işlenmesi suçun nitelikli halini oluşturur (YTCK m. 137).

Bu suçun işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmedilir (YTCK m. 140).

Burada üzerinde durulması gereken bir konu konumuz bakımından, bir kimsenin görüntüsünün alınması suretiyle özel yaşamının ihlal edilmesi halinde mağdurun ilk bakışta tanınmaması halinde faile ceza verilip verilmeyeceğidir.

Kanunun ifadesine dikkat edilirse, özel hayatın “gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal” edilmesinden bahsetmektedir. Dolayısıyla maddede korunan hukuki değer, mağdurun kişiliğine bağlı “özel yaşam alanı”dır. Başka bir ifadeyle görüntünün oluşturulması, resmin çekilmesi buradaki kişinin kim olduğu anlaşılmasa da maddedeki korumayı ihlal etmektedir⁷⁰. Dolayısıyla fail, belirli bir açı ile görüntüyü almak suretiyle ya da daha sonradan yaptığı rötuşlar ya da düzeltmeler ile mağduru tanınmayacak duruma soksa bile cezalandırılmaktan kurtulamayacaktır⁷¹.

Alman Hukukunda da StGB § 201a kanuna ithal edilmeden önce bu şekilde görüntünün izin olmadan alınması KUG kapsamında değerlendirilmekte ve § 33 KUG uyarınca da görüntüsü alınan kimsenin mutlaka tanınabilir olmasını gerektirmekteydi. Bir resimden ya da görüntüden kişinin kimliğinin ya da kim olduğunun anlaşılmasına yetecek bir belirtinin olması zorunlu ve yeterli sayılmaktaydı. § 33 KUG izinsiz alınan görüntüdeki kişinin ilk

⁶⁹ **Borgmann**, NJW 2004, s. 2135.

⁷⁰ **Ernst**, NJW 2004, 1278.

⁷¹ **Koch**, GA 2005, s. 595.

bakışta kim olduğunun anlaşılmasını ya da daha sonradan görüntüde bulunan kişinin kim olduğunun anlaşılmasının engellendiği halleri koruma kapsamına almamaktaydı. Ancak § 201a “görüntü” ifadesini değil, “görüntü alma” ifadesini kullanmak suretiyle buradan kaynaklanan koruma boşluğunu örtmektedir⁷².

Kanundaki bu düzenleme karşısında mağdurun mutlaka tanınabilir olması gerekliliği aranmayacaktır⁷³. Zira, kişinin kendi görüntüsü üzerindeki hakkından bahsedildiğine göre, eğer görüntünün kime ait olduğu anlaşılamiyorsa bu hakkın da ihlal edilmediğini belirtmek doğru değildir. Kanuni unsurda tamamlanmış bulunan hareket başka bir ifadeyle kişinin görüntüsünün alınması bu resimlerin dağıtılması yönünde bir tehlike her zaman arz etmektedir. Kanun maddesi kişinin resmi üzerindeki hakkını, bireyin kendi kaderini tayin hakkı olarak, yalnızca bu görüntünün kamuya nasıl yayılmasını değil, kişinin özel yaşam alanını korumaktadır. Dolayısıyla onun görüntüsünün alınması dağıtım olmasa da tek başına özel yaşamına saygı gösterilmesi hakkını da ihlal etmiş olacaktır⁷⁴.

E. MADDİ UNSUR

Suçun maddi unsurunu oluşturan hareket, özel yaşamın “gizliliğinin ihlali” olarak belirtilmiştir. Bu itibarla özel yaşamın gizliliğine müdahale oluşturan her türlü davranış bu suçu oluşturur. Bu itibarla kişilerin özel yaşamının gizliliğini Dokuzuncu bölümde düzenlenen özel ihlal şekillerinden birine uymayan bir şekilde ihlal etmek m. 134 çerçevesinde değerlendirilecektir.

Gizlilik ihlali, “görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle” gerçekleşmiş ise, YTCK m. 134/1 c. 2 uyarınca fail daha ağır cezalandırılır. Bu kayıt, konuşmanın ses veya görüntü kayıt cihazı ile tespiti biçiminde olabilir. Ses veya görüntünün kayda alınması, zorunlu olarak onun gizliliğinin de ihlal edilmesini gerektirdiği için böyle bir durumda ayrıca YTCK m. 134/1 c. 1 uyarınca faile ceza verilmemesi uygundur⁷⁵. YTCK m. 134/1 c.2’nin uygulanması bakımından yalnızca ses veya yalnızca görüntünün kayda alınmış olması yeterlidir; her ikisinin birlikte kayda alınmış olması gerekmez.

⁷² Koch, GA 2005, s. 596.

⁷³ Lackner/Kühl, § 201a, no. 4.

⁷⁴ Rahmlow, HRRS 2005, s. 89.

⁷⁵ Tezcan/Erdem/Önok, s. 468.

Burada sözü edilen ve bizim konumuz bakımından önemli olan eylem bir kimsenin görüntüsünü yetkisiz olarak çekmek ve aktarmak olarak anlaşılabilir. Bu çerçevede örneğin görüntünün fotoğraf makinesine kaydedilmesi ya da veri taşıyıcısına kaydedilmesi benzeri tüm eylemler kapsama dahil kabul edilir⁷⁶. Buradaki ihlal fiili görüntünün bir başka ortama aktarılması şeklinde de gerçekleşebilecektir. Aktarma sadece bir kaydedicideki görüntünün veri kaydedici ile başka bir ortama aktarılmasını değil, aynı zamanda örneğin Webcam ya da Spycam aracılığıyla çekilen görüntülerin gerçek zamanlı olarak aktarmalarını da kapsamaktadır. Failin çekim zamanını ve yerini biliyor olması önem taşımamaktadır. Görüntünün herhangi bir yerde ya da zamanda kayda alınmış olması yeterli olmaktadır⁷⁷.

Yeni TCK m. 134/2 uyarınca özel yaşama ilişkin görüntü veya seslerin ifşa edilmesi de suç sayılmıştır. Bu çerçevede “ifşa”, görüntüyü üçüncü kişilerin bilgisine sunma anlamını taşımaktadır. İfşadan söz edilebilmesi için, görüntüye mutlaka aleniyet kazandırılmış olmasına gerek yoktur⁷⁸. Görüntünün yalnızca bir kişiye gösterilmesi durumunda da bu suç oluşur. Her ne kadar bu suçun oluşması için görüntünün tümüyle gösterilmiş olması aranmaz ise de; gösterilmiş olan şeyin, yetkisiz alınan görüntüye ilişkin olması şarttır. “İfşa”, açık veya örtülü; yazılı veya sözlü olabilir. Ancak doktrinde Yeni TCK m. 132’de ifşanın “*hukuka aykırı*” olması gerektiğinden söz edilmekle birlikte, burada böyle bir zorunluluk aranmamasının anlamsız olduğu belirtilmektedir⁷⁹. Hukuka uygun olarak elde edilmiş görüntülerin ifşasını da bu çerçevede değerlendirmek normun koruma amacına uygun düşecektir. Zira hüküm özel hayatın gizliliğini hukuka aykırı müdahalelere karşı korumaktadır⁸⁰. Kişi görüntüsünün alınmasına rıza göstermiş olabilir ancak bu rıza görüntünün ifşasını da kapsamamaktadır. Bu durumda kişinin rızası ile alınan görüntüsünün onun rızası dışında ifşa edilmesini de madde kapsamında değerlendirmek gerekmektedir.

⁷⁶ Kargl, ZStW 2005, s. 117.

⁷⁷ Kargl, Walter, Ceza Hukukunda Kişiliğin Korunması Alanında Söz ve Fotoğraf Arasındaki Farklar, (Çev. Ali Kemal Yıldız), Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 7, Ankara 2007, s. 248.

⁷⁸ Aynı yönde Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2005, 5. Baskı, s. 268.

⁷⁹ Tezcan/Erdem/Önok, s.469.

⁸⁰ Wessels/Hettinger, Strafrecht Besonderer Teil, 1, 23. Aufl. 2004, no. 532.

Aynı şekilde Alman CK §201a/II'de bu görüntü materyallerinin izinsiz olarak kullanılmasını cezalandırmaktadır. Ceza hükmünün bağımsız olarak yorumlanması neticesinde, burada maddenin ayrıca görüntüyü alan kimsenin dışında, bunu bir şekilde ele geçirip kullanan kimselere de ceza vermeyi amaçladığı anlaşılmaktadır⁸¹. İkinci fıkrada suçun hareket şekillerinden biri "başkalarının tasarrufuna sunmak" eylemi olarak belirtilmiştir. Burada geçen "başkalarının tasarrufuna sunmak" eylemi, failin bu alman görüntünün başka kimseler tarafından bir şekilde görülebilir yapılması ya da bu görüntüyü başkalarına bir şekilde ulaştırması anlamına gelmektedir. Fıkra ayrıca "kullanmak" eylemi de bir başka hareket şekli olarak gösterilmiştir. Kullanmak ise, kaydetmeye yarayan teknik araçları kullanarak kaydetme, arşivleme ya da kopyalama şeklindeki işlemleri ifade etmektedir⁸².

Failin bir ya da daha fazla kimsenin görüntüye ulaşmasını ya da görüntü konusu hakkında bilgi edinmesini mümkün kılması durumunda görüntünün 3. kişilerin kullanımına açılması söz konusudur. Dolayısıyla bu durum, yalnızca bir görüntüyü 3. kişilere göstermek ya da seyretmek şeklinde değil, bir 3. kişinin görüntünün muhafazasını sağlamak durumunda da suç oluşacaktır⁸³. Burada dikkat edilmesi gereken husus alman kaydın bizzat kendisinin 3. kişilerin kullanımına açılması gerekliliğidir. Bu itibarla kaydın içeriğinin sözlü ya da yazılı olarak 3. kişilere aktarılması yetmeyecektir⁸⁴.

Alman doktrininde failin kayıt altına alınmış bir görüntüyü kendisi için görülebilir kılmasının suçu oluşturup oluşturmadığı tartışılmıştır. Doktrin bir kısmı hukuka aykırı olarak alınan her türlü hukuka aykırı görüntüye bakmak suçu oluşturmaktadır⁸⁵. Ancak diğer bir görüşe göre ise böyle bir sonucun kabul edilmesi mümkün değildir⁸⁶. Maddenin tehlikeliliği esas aldığı

⁸¹ Koch, GA 2005, s. 600.

⁸² Lackner/Kühl, § 201a no. 6.

⁸³ Kargl, Walter, in Nomos Kommentar StGB, 2. Auflage, Baden-Baden, 2005, no. 9.

⁸⁴ Kargl, Özel Yaşam, s. 249.

⁸⁵ Borgmann, NJW 2004, s. 2135; Hoppe, GRUR 2004, s. 992. Bu görüştekilere göre bir bulvar gazetesinin paparazzi resimlerinin basılı olduğu bir nüshası da bu düşünce uyarınca § 201a/II'nin unsurlarını taşıyacaktır.

⁸⁶ Tröndle, Herbert/Fischer, Thomas, Strafgesetzbuch und Nebengesetze, StGB 52. Aufl. München 2004, § 184, no. 20. Örneğin kanun çocuk pornosuna bakılması dahi cezalandırılmazken § 201a'da bundan daha az ağırlıktaki resimlere bakılmış olmasını cezalandırması düşünülemez. Aynı şekilde orjinalini gizlice gözetleyen kimse cezalandırılmazken bunun fotoğrafını seyredenini cezalandırılmasını kabul etmek de mantıklı değildir. Bosch, JZ 2005, s. 380.

dikkate alındığında sahip olmaksızın bakmak ya da bunları elde etmek suç kapsamında değerlendirilmez. Zira sadece bakan kişinin bunları başkalarına yayma şeklinde bir tehlikeye yol açmamaktadır⁸⁷.

Alman CK § 201a/3'te hukuka uygun olarak alınmış bir görüntünün hukuka aykırı olarak kamunun kullanımına açma ayrıca düzenleme altına alınmıştır. Buna göre fail birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre cezalandırılmamasına rağmen, görüntüsü alınan kimsenin özel hayatının gizliliği ihlal edilmiş olursa, faile yaptırım uygulanabilecektir. Zira görüntüsü alınan kimse başlangıçta karşıdaki kişiye duyduğu güven nedeniyle buna rıza göstermiştir. İlgilinin rızasıyla çekilen bir görüntüsü aralarındaki anlaşmaya aykırı olarak kullanılmaktadır. Zira buradaki rıza yalnızca resmin çekilmesine yöneliktir, dağıtılmasını kapsamamaktadır. Burada elbette ki çekilen görüntünün sıkı kişisel yaşam alanının ihlalini içermesi gerekmektedir. Başlangıçta bu nitelikte olmamakla birlikte sonradan resim üzerinde yapılan oynamalarla bu niteliği almış resimler bakımından fıkranın uygulanması mümkün değildir⁸⁸. Bu nitelikteki resimler çoğu zaman evlilik birliği devam ettiği süre içinde çekilen ve müstehcen nitelik taşıyan resimlerin, evlilik bittikten sonra diğer eşin bunları diğer kişilere ifşa etmesi durumlarında söz konusu olmaktadır⁸⁹. Burada dikkat edilirse, özel hayatın gizliliğinin ihlalinden ziyade aradaki güven ilişkisinin zedelenmesi cezalandırılmaktadır⁹⁰.

F. MANEVİ UNSUR

Suç, genel kastla işlenir. Fail bir başka kimsenin özel hayatının gizliliğini ihlal etmeyi bilmeli ve istemelidir. Görüntülerin kayda alınması ve bunun alınması suretiyle özel yaşamın gizliliğini ihlal ettiğini bilmelidir.

⁸⁷ **Koch**, GA 2005, s. 601.

⁸⁸ **Bosch**, JZ 2005, s. 383.

⁸⁹ **Tröndle/Fischer**, § 201, no. 11; **Lenckner**, Thedor, in Schönke/Schröder, § 201, no. 13.

⁹⁰ **Hoyer**, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 1, 2006, s. 1 vd. Fıkra bu tarz resimlerin bir evde ya da başkalarının bakışına karşı özel olarak korunan bir mekanda çekilen bu tarz görüntü çekimlerini cezalandırmaktadır. Ancak Profesyonel nitelikli normal ya da erotik çekimler bakımından bu çekimin maddede sözü geçen mekanlarda çekilmesi halinde cezalandırılması mümkün olabilecektir. Ancak burada kural olarak § 201a'nın korumuş olduğu hukuksal yarar esas alınarak amaçsal bir yorum yapılmalıdır. Bu itibarla baştan itibaren görüntüsünü belirli olmayan kişilere vermeyi onaylayan bir kimsenin gizli alanının ihlal edildiğini iddia edemeyeceğini kabul etmek gerekir. Ayrıca bkz. **Koch**, GA 2005, s. 602.

Ancak derhal ifade edelim ki suçun oluşması için olası kast da yeterlidir. Fail görüntüyü almak suretiyle o kişinin özel hayatının gizliliğini ihlal edebileceğini öngörmesine rağmen hareketine devam etmiş ise olası kastla hareket ettiği kabul edilir. Böyle bir durumda verilecek ceza indirilir (YTCK m. 21/2).

Özel yaşamın gizliliğinin niçin öğrenilmek istendiği kastın varlığı bakımından önem taşımaz. Bu itibarla fail sırf merak duygusunu tatmin etmek amacıyla görüntüleri kayda almış olsa bile özel hayatın gizliliğini ihlal etmişse de suç oluşacaktır.

G. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

Maddeye göre suç oluşabilmesi için elbette ki yapılan hareketin hukuka aykırı olması gereklidir. Bu itibarla özel yaşamın gizliliğine yönelik müdahalenin herhangi bir hak ve yetkiye dayanmaması zorunlu olmaktadır. Bu nedenle özel yaşama ilgililerin rızasına dayanarak müdahale eden kişi, örneğin bir kimsenin şahsına sıkı bağlı bir görüntüsünü çeken kişi bu suçu işlemiş olmaz. Aynı şekilde kanunun verdiği bir yetkinin kullanılması da Yeni TCK m. 24/1 uyarınca bu suçta hukuka aykırılığı ortadan kaldıran bir sebeptir. Bu itibarla örneğin CMK m. 126 vd. da düzenlenen elkoyma koruma tedbiri çerçevesinde bir kimsenin görüntülerine elkoyan görevli bu suçtan sorumlu olmayacaktır. Bunun gibi CMK m. 140 çerçevesinde düzenlenmiş bulunan teknik araçlarla izleme tedbiri gereğince bir kimsenin görüntülerinin kayda alınması da suç oluşturmaz. Zira bu örneklerde özel yaşama yönelik müdahaleler, kanunun verdiği bir yetkiye dayanmaktadır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus failin, kendisine verilen yetkinin sınırları içinde hareket etmiş olması zorunluluğudur. Örneğin CMK m. 140/son, *konut içinde* teknik izlemeye olanak tanımamaktadır⁹¹. BU nedenle de bir kimsenin konuta yönelik olarak uygulanacak bu tedbir sırasında görüntülerinin kayda alınması halinde, TCK m. 134 te düzenlenen özel hayatın gizliliğini ihlal suçu işlenmiş olacaktır.

Tüm bunların yanında hakkın kullanılması durumlarından biri olan gazetecilik mesleğinin icrası çerçevesinde işlenen fiiller de hukuka uygun kabul edilecektir. Ancak elbette burada da kanuni ve hukuki sınırlar içinde kalmak şartı aranacaktır.

⁹¹ Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan/Özbek, Veli Özer, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2007, s. 645.

H. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

a. Teşebbüs

Özel yaşamın gizliliğini ihlal suçu bu nitelikteki hareketlerin gerçekleştirilmesi ile tamamlanır. Bu itibarla suç salt hareket suçudur. Bu nedenle de ancak icra hareketleri bölünebiliyorsa teşebbüs söz konusu olabilir. Bu nedenle örneğin, bir başka kimsenin görüntüsünün kayda alınması halinde kayıt işleminin gerçekleşmesiyle birlikte suç tamamlanmış olacaktır. Ancak kişi görüntüyü kayda almak amacıyla tüm hazırlıkları gerçekleştirmiş ve ancak henüz görüntü almaya başlayamadan polis tarafından yakalanmışsa suçun teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilmelidir. Bu durumda hakim o zamana kadar yapılan hareketlerin suç konusu üzerinde meydana getirdiği tehlikenin ağırlığına göre cezaya hükmedecektir⁹².

b. İçtima

Burada aynı fıkra düzenlenmiş bulunan iki hal bakımından bir değerlendirme yapmak gerekmektedir. Özel hayatın gizliliğinin ihlali yanında, bu yolla elde edilen ses veya görüntülerin kayda da alınması durumunda yalnızca görüntülerin kayda alınması nedeniyle sorumluluğun kabul edilmesi gerekir. Faile ayrıca özel hayatın gizliliğini ihlal ettiği için ceza verilemez.

Bunun yanında özel yaşama ilişkin ses ve görüntülerin ifşa edilmesi durumunda, ifşa etme zorunlu olarak kaydetmeyi de gerektirdiğinden, failin yalnızca ifşa fiilinden dolayı cezalandırılması gerektiği düşünülebilir. Ancak böyle bir sonuç, görüntü veya sesin kaydedilmesinin “bir yıldan aşağı olmamak üzere”; buna karşılık ifşanın ise “bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile” cezalandırıldığı gerçeği değerlendirildiğinde yanlış olacaktır. Zira böyle bir değerlendirme yapıldığında görüntü veya sesi yalnızca kaydeden, bunu ifşa eden kişiden daha fazla cezalandırılmış olacaktır. Bu nedenle kaydedilen

⁹² **Sözüer**, Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994, s. 188; **Soyaslan**, Doğan, Teşebbüs Suçu, Ankara 1994, s. 107. **Demirbaş**, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2007, s. 404; **Öztürk**, Bahri/**Erdem**, Mustafa Ruhan, Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara 2006 no. 341 vd.; **Özbek**, Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C. I, 3. Baskı, Ankara 2006, s. 441 vd.; **Özgenç**, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2007, s. 388 vd.; **Özbek**, Veli Özer, 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Teşebbüs ve Kusurluluğa İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Kazancı 2005, S. 5, s. 16 vd.; **Soyaslan**, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2005, s. 285; **Hakeri**, Hakan, Ceza Hukuku, Ankara 2007, 6. Baskı, s. 319.

ses veya görüntünün aynı zamanda ifşa da edilmesi durumunda hem Yeni TCK m. 134/1 ve hem de Yeni TCK m. 134/2'nin birlikte uygulanması gerekmektedir⁹³.

Bunun yanında görüntünün ifşa edilmesi, aynı zamanda hakaret suçunu oluşturabilir. Bu takdirde özel hayatın gizliliğini ihlal suçu ile hakaret suçu arasında fikri içtima kurallarının uygulanması yoluna gidilir⁹⁴. Zira fail aynı hareketle birden fazla suç tipini ihlal etmektedir.

Özel yaşamın gizliliğini ihlal suçu kanunda düzenlenmiş bulunan diğer suçlarla da içtima edebilir. Örneğin kişilerin müstehcen fotoğraflarını izinsiz olarak çeken fail, bunu ifşa etme tehdidiyle aynı zamanda haksız bir çıkar da sağlayacak olursa, bunu sağlayış şekline göre TCK m. 148'de düzenlenen yağma ya da YTCK m. 107'de düzenlenen şantaj suçundan dolayı da ayrıca cezalandırılır⁹⁵. Bu durumda gerçek içtima uygulanarak her iki suçun cezasının da faile verilmesi gerekir.

Özel yaşamın gizliliğini ihlal zincirleme suç şeklinde de işlenebilir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, her defasında mağdurun aynı kişi olması zorunluluğudur. Bu itibarla örneğin fail, bir kişinin gizli olarak evinde fotoğraflarını çeker ve bir müddet sonra aynı kişinin bu sefer de bir otel odasındaki fotoğraflarını çekerse bu durumda aynı suç işleme kararı da mevcutsa failin cezasının zincirleme suç hükümlerine göre artırılması gerekir⁹⁶.

⁹³ Bkz. **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 469.

⁹⁴ **İçel**, Kayıhan, Suçların İçtimaı, İstanbul 1972, s. 167; **Kunter**, Nurullah, Fikri İçtima Sebebiyle Suçların Birleştirilmesi, İHFM 1948, C. XIV, S. 1-2, s. 365; **Dönmezer**, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. II, İstanbul 1994, no. 1130; **İçel**, Kayıhan/**Sokullu-Akinci**, Fusun/**Özgenç**, İzzet/**Sözüer**, Adem/**Mahmutoğlu**, Fatih/**Ünver**, Yener, Suç Teorisi, İstanbul 2000, s. 423; **Centel**, Nur/**Zafer**, Hamide/**Çakmut**, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2005, s. 488; **Önder**, Ayhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1992, C. II, s. 534; **Demirbaş**, Genel Hükümler, s. 481; **Yüce**, Turhan Tufan, Ceza Hukuku Dersleri, C. 1, Manisa 1982; **Artuk**, Mehmet Emin/**Gökçen**, Ahmet/**Yenidünya**, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, I, Ankara 2006, s. 818; **Özbek**, TCK İzmir Şerhi, s. 522.

⁹⁵ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 470

⁹⁶ **Demirbaş**, Genel Hükümler, s. 474; **Özbek**, TCK İzmir Şerhi, s. 511; **Toroslu**, Nevzat, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2005 s. 234; **Sancar-Yalçın**, Türkan, Mütessesil Suç, Ankara 1995, s. 40. **Kunter**, Nurullah, Mütessesil Suç ve Af, İÜHFM, C. XVII, S. 3-4, s. 664, **Tosun**, Öztekin, Mütessesil Suçlar, İÜHFM, C. XXII, S. 1-4, s. 124; **Yurtcan**,

Ancak burada üzerinde durulması gereken bir husus da zincirleme suç kurallarının uygulanabilmesi için, kanunun *aynı* hükmünün ihlal edilmiş olması gerektiği kuralı bakımından maddenin ne şekilde değerlendirilmesi gerekliliğidir. Zira aynı madde içerisinde olmakla birlikte, her iki fıkra da düzenlenen suçlar birbirinden farklı ise zincirleme suç kurallarının uygulanması mümkün olmaz. Bu itibarla konumuz bakımından değerlendirme yapmamız gerektiğinde TCK m. 134/1 ve TCK m. 134/2'de düzenlenen eylemlerin ayrı ayrı suçlar olarak düzenlendiğini kabul etmemiz halinde bir defasında ilk fıkranın diğerinde ise ikinci fıkranın ihlal edilmiş olduğu durumlarda zincirleme suç kurallarının uygulanması mümkün olmayacaktır. Doktrinde iki fıkrada düzenlenen eylemlerin farklı suçlar olduğu düşünülmektedir. Durum böyle olunca da, zincirleme suç kurallarının uygulanabilmesi bakımından her defasında aynı fıkranın ihlal edilmesi gerekmektedir.

c. İştirak

Suç, iştirak açısından herhangi bir özellik göstermez. Bu nedenle de tüm iştirak türlerinin bu suç bakımından gerçekleşebilmesi mümkündür.

İ. KOVUŞTURMA

Suçun soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlı olarak yapılır (YTCK m. 137) ve bu yüzden de uzlaşma kapsamındadır (YTCK m. 73/son).

SONUÇ

Çağımızda her gün gelişen yeni teknolojiler beraberinde insan hakları bakımından yeni ve bilinmeyen tehlikeleri de getirmektedir. Ceza hukuku bu beklenmeyen riskleri bertaraf edebilmek için değişiklikler yapmak ya da mevcut düzenlemeleri genişleterek uygulamak suretiyle bu tehlikeleri bertaraf etmeye çalışmak zorundadır. Bu konuda verilebilecek en güzel örnek görüntünün korunması çerçevesinde kendisini göstermektedir. Bu durum özellikle son yıllarda artan ve paparazzi olarak nitelendirilen gazetecilerin yeni teknolojik gelişmeleri kullanarak kişilerin izinsiz fotoğraflarını ya da video görüntülerini çekmek suretiyle özel hayatı ihlal etmelerinde kendisini göstermektedir. Kişilerin görüntülerinin izinsiz alınması suretiyle kişilik haklarının ihlal edilmesi Yeni Ceza Kanunumuzda özel hayatının gizliliğinin ihlali başlığı altında TCK m. 134 ile koruma altına alınmıştır. Bu çerçevede öncelikle özel hayat kavramından ne anlaşılması gerektiği ortaya konmalıdır. Özel hayat temel haklar içerisinde özel öneme sahip olan ve kişiliğin geliştirilmesi bakımından çekirdek olarak kabul edilmektedir. Özel hayat ikiye ayrılmakta ve hayatın özel yönü ve gizli yönü olmak üzere ikiye ayrılmakta ve özel olarak korunan yön hayatın gizli yönü olmaktadır.

Kişinin görüntüsü üzerindeki hakkı genel kişilik hakkının özel bir görünüş şeklini oluşturmaktadır. Bu hak her insanın, temel olarak kendi resmi üzerinde bunu kamuya yayma bakımından tam ve mutlak bir hakkının olması anlamına gelmektedir.

Görüntü yalnızca ceza hukukunda değil diğer kanunlar çerçevesinde de koruma altına alınmıştır. Bu çerçevede Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki düzenleme önem taşımaktadır. Ancak FSEK yalnızca alınmış bulunan görüntünün izinsiz olarak ifşa edilmesini yasaklamış, bizzat görüntü almak suretiyle özel hayatın ihlalini kapsamına almamıştır. Bu itibarla TCK m. 134 hükmü özel hayat bakımından daha önemli bir koruma içermektedir. Bu hüküm düzenlendiğinde hükmün, basın özgürlüğüne kısıtlama getirdiği yönünde eleştiriler getirmektedir. Ancak maddenin uygulanabilmesi için kişinin özel hayatının gizliliğini ihlal eder nitelikteki görüntüler olması gerekmektedir. Ayrıca madde ile korunan alana ceza kovuşturması organları dahi müdahale edemezken, gazeteciler açısından farklı bir düzenlemenin getirilmesi zaten düşünülemeyecektir. Bu itibarla da yöneltilecek eleştiriler haklı olmaktan uzaktır.

Bir kimsenin görüntüsünün alınması suretiyle özel yaşamının ihlal edilmesi halinde mağdurun ilk bakışta tanınmaması halinde faile ceza verilip verilmeyeceği tartışma konusu yapılmıştır. Kanunun ifadesine dikkat edilirse, özel hayatın “gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal” edilmesinden bahsetmektedir. Dolayısıyla maddede korunan hukuki değer, mağdurun kişiliğine bağlı “özel yaşam alanı”dır. Başka bir ifadeyle görüntünün oluşturulması, resmin çekilmesi buradaki kişinin kim olduğu anlaşılmasa da maddedeki korumayı ihlal etmektedir.

Eylem bir kimsenin görüntüsünü yetkisiz olarak çekmek ve aktarmak olarak anlaşılabilir. Bu çerçevede örneğin görüntünün fotoğraf makinesine kaydedilmesi ya da veri taşıyıcısına kaydedilmesi benzeri tüm eylemler kapsama dahil kabul edilir.

K a y n a k  a

- Artuk**, Mehmet Emin/**Gökçen**, Ahmet/**Yenidünya**, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, I, Ankara 2006.
- Artuk**, Mehmet Emin/**Gökçen**, Ahmet/**Yenidünya**, A.Caner, 5237 sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2006.
- Bartnik**, Marcel, Der Bildnisschutz im deutschen und französischen Zivilrecht, Düsseldorf 2004.
- Beulke**, Werner, Strafprozessrecht, Heidelberg, 2001.
- Borgmann**, Matthias, Von Datenschutz beauftragten und Bademeistern-Der Strafrechtliche Schutz am eigenen Bild durch den neuen § 201a StGB, NJW 30/2004, s. 2133 vd.
- Bosch**, Nikolaus, Die strafrechtliche Schutz vor Foto-Handy-Voyeuren und Paparazzi, JZ 8/2005, 377 vd.
- Centel**, Nur/**Zafer**, Hamide/**Çakmut**, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2005.
- Çeçen**, Anıl, İnsan Hakları, Ankara 1995.
- Çınar**, Ali Rıza, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları, Ankara 1999, s.60 vd; Şensoy, Naci, Konut Dokunulmazlığını İhlal Cürmü, İHFM 1945/3-4, s. 81 vd.
- Danışman**, Ahmet, Ceza Hukuku Açısından Özel Hayatın Korunması, Konya 1991.
- Demirbaş**, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2007.
- Dix**, Alexander, Das Recht am Eigenen Bild, ein Anachronismus im Zeitalter des Internet?, Lfd NRW Mediale Darstellung und Datenschutz 2001, s. 64.
- Donelly**, Jack, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Çev: Mustafa Erdoğan,Levent Korkut, Ankara 1989.
- Dönmezer**, Sulhi/**Erman**, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. II, İstanbul 1994.
- Dreier**, Thomas, in Dreier, Thomas/Schulze, Gernot, Urheberrechtsgesetz, 2. Auflage, München 2006
- Elsner**, Joachim/**Mose**, Stefan, Stand Juni 1997, s. 1 vd

- Erem**, Faruk, Hürriyet ve Suç, Ankara 1952.
- Ernst**, Stefan, Gelichklang des Persönlichkeitsschutzes im Bild-und Tonbereich?, NJW 2004, Heft 18, s.1277 vd.
- Eser**, Albin, in Schönke, Adolf/Schröder, Horst, Strafgesetzbuch, Kommentar, München 2006.
- Fendoğlu**, Hasan, Mevzuatımızda ve Önceki Hukukumuzda Özel Hayatın Korunması, DEÜHFD, S. 6-7, 1993, s. 103.
- Geis**, Max-Emanuel, der Kernbereich des Persönlickeitsrechts, JZ 1991, s. 112 vd.
- Gemalmaz**, Burak, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin Özel Yaşam Hakkı Üzerine 1165(1998) sayılı Kararı, in. Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Ankara 2007, s. 137.
- Gemalmaz**, Burak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Önünde Prens Caroline Papparazzilere Karşı, in. Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Ankara 2007, s. 171 vd.
- Gerstenberg, Kurt/Götting, Gerard** in: Schricker, Gerhard (Hrsg.), Urheberrecht, München 2006.
- Gölcüklü**, Feyyaz/**Gözübüyük**, Şeref, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Ankara 1998.
- Günay**, Erhan, Yayın Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı ve Basında Sorumluluk, Ankara 1999.
- Hafizoğulları**, Zeki, İnsan Hakkı Olarak Kişilik Hakkı ve Kişilik Haklarının Korunması, AÜHFD 1997, C. 46, S. 1-4, s. 3 vd.
- Hakeri**, Hakan, Ceza Hukuku, Ankara 2007, 6. Baskı.
- Helle**, Jürgen, Die heimliche Videoüberwachungzivilrechtlichen betrachtet, JZ 7/2004, s. 341 vd.
- Hoppe**, Tilman, Bildaufnahmen aus dem höchstpersönlichen Lebensbereich der neue § 201a StGB, GRUR 2004, Heft 12, s. 990 vd.
- Hoyer**, Andreas, Die Verletzung des höchstpersönlichen Lebensbereichs bei § 201a StGB, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 1, 2006, s. 1 vd.
- İçel**, Kayıhan, Suçların İçtimatı, İstanbul 1972.
- İçel**, Kayıhan/**Sokullu-Akıncı**, Füsun/**Özgenç**, İzzet/**Sözüer**, Adem/**Mahmutoglu**, Fatih/**Ünver**, Yener, Suç Teorisi, İstanbul 2000.

- İmre**, Zahit, Şahsiyet Haklarından Şahsın Özel Hayatının ve Gizliliklerinin Korunmasına İlişkin Meseleler, İÜHFİM C. 39, S. 1-4, s. 148;
- Kaboğlu**, İbrahim, Özgürlükler Hukuku, İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı Üzerine Bir Deneme, İstanbul 1994.
- Kaplan** İbrahim, Kişilik Haklarının Kitle Haberleşme Araçları Karşısında Korunması, AD, Y. 70, 1979, s. 201vd.
- Kargl**, Walter, Ceza Hukukunda Kişiliğin Korunması Alanında Söz ve Fotoğraf Arasındaki Farklar, (Çev. Ali Kemal Yıldız), Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 7, Ankara 2007, s. 248.
- Kargl**, Walter, in Nomos Kommentar StGB, 2. Auflage, Baden-Baden, 2005.
- Kargl**, Walter, Zur Differenz zwischen Wort und Bild im Bereich des strafrechtlichen Persönlichkeitsschutzes, ZStW 117/2005, Heft 2, s. 324 vd.
- Koch**, Arnd, Strafrechtlicher Schutz vor unbefugten Bildaufnahmen Zur Einführung von §201a StGB, GA 2005, s. 590.
- Koch**, Arnd, Hukuka Aykırı Resim Çekimlerine Karşı Ceza Hukuku Koruması-Alman Ceza Kanunu m. 201a-, Çev. Hakeri, Hakan, in. Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Ankara 2007, s. 203 vd.
- Kunter**, Nurullah, Fikri İhtima Sebebiyle Suçların Birleştirilmesi, İHFİM 1948, C. XIV, S. 1-2, s. 365 vd.
- Kunter**, Nurullah, Mütessesil Suç ve Af, İÜHFİM, C. XVII, S. 3-4, s. 664 vd.
- Küpper**, Strafrecht Besonderer Teil, 6. Aufl. 2005.
- Lackner**, Karl/**Kühl**, Kristian, Strafgesetzbuch, Kommentar mit Erläuterungen, München 2004.
- Legler**, Thomas, Das Recht am Eigenen Bild auf der Datenautobahn, Computer und Recht, CR 7/1998, s. 439 vd;
- Önder**, Ayhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1992, C. II.
- Özbek**, Veli Özer, 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Teşebbüs ve Kusurluluğa İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Kazancı 2005, S. 5, s. 16 vd.;
- Özbek**, Veli Özer, Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbiri Olarak Arama, Ankara 1999.

- Özbek**, Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C. I, 3. Baskı, Ankara 2006.
- Özbudun**, Ergun, Anayasa Hukuku Açısından Özel Haberleşmenin Gizliliği, AÜHF 50. yıl Armağanı, Ankara 1977, s. 265 vd.
- Özgenç**, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2007.
- Öztürk**, Bahri, Ceza Kanunu Ön Tasarısı ve Hayatın Gizli Alanına ve Özel Hayata Karşı Suçlar, Manisa Barosu Dergisi, Y.6, S. 22, s. 34 vd.
- Öztürk**, Bahri, Özel Hayatın Gizliliği ve Arama, Manisa Barosu Dergisi, Y. 11, S. 41, 1992, s. 4 vd.
- Öztürk**, Bahri/**Erdem**, Mustafa Ruhan, Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara 2006.
- Öztürk**, Bahri/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Özbek**, Veli Özer, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2007.
- Prinz**, **Mathias/Peters**, Butz, Medienrecht- Die zivilrechtlichen Ansprüche, München 1999.
- Rahmlow, Matthias, Einzelne Probleme des Straftatbestands der "Verletzung des höchstpersönlichen Lebensbereiches durch Bildaufnahmen"(§ 201a StGB), Online-Zeitschrift HRRS-Rechtsprechungsdatenbank, Heft 3/2005, s. 85 vd.
- Rehbinder**, Manfred, Urheberrecht, Ein Studienbuch, München, 12 Auflage 2002.
- Sakowski**, Klaus, Recht am Eigenen Bild, Rechtliche Grundlage, http://www.sakowski.de/skripte/eig_bild.html, s. 1 vd.
- Sancar-Yalçın**, Türkan, Mütessesil Suç, Ankara 1995.
- Serdar**, İlknur, Radyo ve Televizyon Yoluyla Kişilik Hakkının İhlali ve Kişiliğin Korunması, Ankara 1999.
- Serozan**, Rona, Kişilik Hakkının Korunması, MHAD, Yeni Ser Y.11, S. 14, 1977, s. 93vd.
- Soyaslan**, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2005.
- Soyaslan**, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2005, 5. Baskı.
- Soyaslan**, Doğan, Teşebbüs Suçu, Ankara 1994.
- Sözüer**, Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994.

- Şen**, Ersan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda "Özel Hayata Karşı Suçlar", İBD C.79 S. 3 (2005), s. 709vd.
- Şen**, Ersan, Devlet ve Kitle İletişim Araçları Karşısında Özel Hayatın Korunması, İstanbul 1996.
- Tanör**, Bülent, Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi, İnsan Hakları, İstanbul 1998.
- Tanör**, Bülent/**Yüzbaşıoğlu**, Nemci, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, İstanbul 2001.
- Tezcan**, Durmuş, İnternet Karşısında Özel Hayatın Korunması ve Adli Yardımlaşma, İnternet Hukuku Sempozyumu, İzmir 2002, s. 531 vd.
- Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Önok**, Rifat Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2007.
- Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Sancakdar**, Oğuz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2002.
- Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Sancakdar**, Oğuz/**Önok**, Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, Ankara 2006.
- Toroslu**, Nevzat, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2005.
- Tosun**, Öztekin, Müteselsil Suçlar, İÜHFİM, C. XXII, S. 1-4, s. 124 vd.
- Tröndle**, Herbert/**Fischer**, Thomas, Strafgesetzbuch und Nebengesetze, StGB 52. Aufl. München 2004.
- Wessels/Hettinger**, Strafrecht Besonderer Teil, 1, 23. Aufl. 2004.
- Wessels/Hillenkamp**, Strafrecht BT 2, 27 B. 2004.
- Yurtcan**, Erdener, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2004.
- Yüce**, Turhan Tufan, Ceza Hukuku Dersleri, C. 1, Manisa 1982.